

BÖLÜM 351
KUYULAR

(47/1961, 19/1962 ve 29/1991 sayılı Yasalar ile değiştirilmiş şekliyle)

MADDE DİZİNİ

Madde 1	Kısa İsim
Madde 2	Yorum
Madde 3	Kuyu Açma veya Islah Etme Ruhsatı
Madde 4	Bakanlar Kurulunun Bazı Bölgelerle İlgili Yetkileri
Madde 5	Kuyuların Genişletilmesi v.s
Madde 6	Sondajların Ruhsatlandırılması
Madde 7	Bazı Hallerde Kuyuların Korunması
Madde 8	Faydalanma Hakkı Olan Kişilerin Başvurabileceği Yollar
Madde 9	Yerel Makamlar veya Dairelerce Açılan veya Kazılan Kuyular
Madde 10	Halkın Kullandığı Suların Korunması
Madde 11	Kuyu Açma veya Kazma Ruhsatının Geri Alınmaması
Madde 12	Kuyuların Halka Tehlike Kaynağı Oluşturmamasını Sağlamak
Madde 13	Suç ve Cezalar
Madde 14	Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 88.maddesinin bu Yasanın 3.maddesinde Öngörülen Suçlara Uygulanmayacağı
Madde 15	Kuyuların v.s Tamiri
Madde 16	Kaymakamın Girme v.s Yetkisi

KUYU AÇILMASI VEYA ISLAHI VEYA KORUNMASINI VE SU
HAKLARININ KORUNMASINI DÜZENLEYEN YASA

1949

Bölüm 312

19/51

42/53

Kısa isim

Yorum

- 1 Bu Yasa, Kuyular Yasası olarak isimlendirilir.
- 2 Bu Yasada:
“kuyu” yeraltı suyu almak için herhangi bir araziye açılan çukur veya sondajları anlatır ve sıra kuyuları da içerir.
“yerel makam” yürürlükteki herhangi bir yasa uyarınca kurulmuş ve herhangi bir köy veya kentte su temini işlerini görmekle görevlendirilmiş veya görme yetkisine sahip belediye veya köy ihtiyar heyeti makamlarını ve herhangi bir encümen veya kuruluşu anlatır.

1 Eylül, 1946

Kuyu açma veya 3
ıslah etme ruhsatı
Cetvel

(1) Kuyu açmayı veya ıslah etmeyi tasarlayan kimse, açılacak veya ıslah edilecek kuyunun bulunduğu ilçenin Kaymakamına başvurarak ruhsat almadıkça herhangi bir arazide kuyu açamaz veya ıslah edemez.

Ancak, başvuru sahibi kuyunun açılacağı veya ıslah edileceği arazinin sahibi, bu hususta, arazi sahibinin bir tasdik memurunca gereğince tasdiklenmiş yazılı iznini almadıkça Kaymakam ruhsat veremez.

(2) Kuyu açma veya ıslah etme ruhsatı dilekçeleri bu Yasaya ek Cetvelde gösterilen şekilde olur ve orada istenilen bilgileri içerir.

(3) Kaymakam bu maddenin (1).fıkrası kuralları uyarınca ruhsat verirken kuyunun açılması veya ıslahı , suyun kuyudan çıkarılması yöntemi ve genel olarak böyle bir kuyunun suyunun kullanılması ile ilgili olarak gerekli ve uygun göreceği koşullar ve kısıtlamalar koyabilir.

Ancak, ruhsat sahibinin başvurusu üzerine Kaymakam bir ruhsata konulan koşul veya kısıtlamalarda değişiklik yapabilir.

(4) Bu madde kuralları uyarınca açılması veya ıslahına ruhsat verilen bir kuyu, ruhsat tarihinden başlayarak on iki aylık bir süre içerisinde açılmalı veya ıslah edilmelidir.

Ancak, kuyunun açılma veya ıslahı yukarıda belirtilen süre içinde tamamlanmazsa, Kaymakam bu maddenin (5) fıkrasında saptanan harcın ödenmesi üzerine ruhsatı on iki aylık bir süre için yenileyebilir.

Bakanlar
Kurulunun bazı
bölgelerle ilgili
yetkileri

4

(1) Bu Yasa veya başka herhangi bir yasanın içerdiği kurallara bakılmaksızın , Bakanlar Kurulu endüstriyel amaçlar ve ev amaçları veya başka amaçlar için kullanılan suların korunması amacıyla herhangi bir bölgede suyun korunması için özel tedbirler alınmasının kamu yararı açısından gerekli olduğu kanısına vardığında, o bölgeyi belirleyen bir Emirname ısdar edebilir ve bunun üzerine Su İşleri Dairesi Müdürünün muvafakati olmaksızın Kaymakam böyle bir bölgede kuyu açılması veya ıslah edilmesi için hiç bir ruhsat vermez ve böyle bir ruhsattaki herhangi bir koşul veya kısıtlamada değişiklik yapmaz.

(2) Bakanlar Kurulu bu Yasa uyarınca bir Emirname ısdar etmeden önce Resmi Gazetede bir bildiri yayınlatarak-

(a) Tasarlanmakta olan Emirname ile ilgili olarak bilgi verir;

(b) Bildirinin yayımlandığı tarihten sonraki on dört günlük süre içinde mesai saatlerinde parasız olarak Emirname taslağı ve ilgili her harita planın bir suretinin herhangi bir kişi tarafından incelenebileceği yeri saptar.

(3) Emirnamenin ısdar edilmesine itirazı olan herhangi bir kişi, (2) fıkranın (b) bendinde belirtilen süre içerisinde Kaymakama itiraz nedenlerini ayrıntılı olarak belirtir; Kaymakam yukarıda belirtilen sürenin sona ermesi üzerine itirazı Bakanlar Kuruluna sunar.

(4) Bakanlar Kurulu yapılan herhangi bir itirazı inceledikten sonra taslaktaki koşullara veya uygun gördüğü şekilde değiştirilmiş koşullara bağlı olarak Emirname ısdar edebilir:

Ancak, Bakanlar Kurulu herhangi bir değişiklik yapmayı tasarladığında ve öteki kişilerin bu değişiklikten aleyhe olarak etkileneceği kanısında olduğunda, tasarlanmakta olan değişiklikten bu şekilde etkilenme ihtimali olan herkese bilgi vermek için en iyi bir şekilde hazırlandığına inandığı ek bir bildirim verir ve duyuru yayımlar

(5) Su İşleri Dairesi Müdürü, bu madde uyarınca muvafakati verirken veya vermeyi reddederken bölgedeki su durumunun (daha da geliştirilmesi dahil) veya suyun önceki kullananların ihtiyaçlarının tasarlanmakta olan kuyu tarafından etkilenme ölçüsünü dikkate alır.

Kuyuların genişletilmesi v.s

5 Mevcut bir kuyunun genişletilmesi, derinleştirilmesi veya başka şekilde büyütülmesi bu Yasa amaçları için bu Yasa kuralları uyarınca ruhsat alınması gereken bir işlem sayılır.

Sondajların ruhsatlandırılması

6 (1) Bu Yasanın 15.maddesinin kurallarına bakılmaksızın, Su İşleri Dairesi Müdürünce verilen ve aşağıda "sondajcı ruhsatı" olarak anılan bir ruhsat sahibi olmayan kişiler, sondaj makinesi ile veya yardımcı ile kuyu açamaz, kazamaz veya ıslah edemez veya mevcut bir kuyuyu derinleştiremez, genişletemez, tamir edemez veya temizleyemez.

(2) Sondajcı ruhsatları Su İşleri Dairesi Müdürünün koymayı uygun göreceği kayıt ve koşullara bağlı olur ve daha önceden iptal edilmedikçe verildiği yılın Aralık ayının 31.günü sona erer.

(3) Her sondajcı ruhsatı için 50.000 Türk Lirası harç ödenir.

(4) Su İşleri Dairesi Müdürü, kanısınca, ruhsat almak için başvuran kişi, kuyu açma, kazma veya ıslah etme veya mevcut bir kuyuyu genişletme, tamir etme veya temizleme işini yapmaya ehliyetli değilse sondajcı ruhsatı vermeyi reddedebilir.

(5) Sondajcı ruhsatı sahibi, bir kuyu açma, kazma veya ıslah etmeyi veya mevcut bir kuyuyu derinleştirme, genişletme, tamir etme veya temizlemeyi tasarladığında , Su İşleri Dairesi Müdürüne en az yedi günlük yazılı bir bildirimde bulunur.

(6) Her sondajcı ruhsatı sahibi-

(a) yaptığı işler için Su İşleri Dairesi Müdürünün zaman zaman direktif vereceği şekilde kayıt tutar;

(b) yaptığı işlerin söz konusu kayıtlarını işin tamamlandığı tarihten başlayarak bir ay içinde Su İşleri Dairesi Müdürüne gönderir.

2, 29/1991

(c) bir kuyu açarken, kazarken veya ıslah ederken, genişletirken, tamir ederken veya temizlerken bulunduğu maddelerin numunelerini açma, kazma veya ıslah veya derinleştirme, genişletme, tamir etme veya temizlemeye ilişkin kayıtların Su İşleri Dairesi Müdürüne gönderilmesinden sonra iki haftalık bir süre için muhafaza eder ve numuneler Su İşleri Dairesi Müdürü veya bu hususta yetkilendirdiği bir kişi tarafından incelenebilir veya alınarak muhafaza edilebilir.

(7) Her sondaj ruhsatı sahibi, kuyu açma, kazma veya ıslah etme veya mevcut bir kuyuyu derinleştirme veya genişletme işine başlamadan önce , kuyuyu açtırmak, kazmak veya ıslah etmek veya mevcut bir kuyuyu derinleştirmek veya genişletmek isteyen kişinin, bu Yasanın 3.maddesi kuralları uyarınca verilmiş geçerli bir ruhsata sahip olduğundan emin olmalıdır.

2, 29/1991

(8) Bu madde kurallarına veya bir sondajcı ruhsatının bağlı olduğu kayıt ve koşullara uymakta kusur eden herhangi bir kişi, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, altı aya kadar hapis cezasına veya bir milyon beş yüz bin Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir ve böyle bir kişiye verilen sondajcı ruhsatı da Kaymakam tarafından iptal edilebilir.

2, 29/1991

(9) Bu madde uyarınca yapılan her dilekçeye bin Türk Lirası değerinde damga pulu yapıştırılır.

3, 47/1961

2, 19/1962

(10) Bu madde gereğince bir suç hakkında celpname ısdar edilmesi halinde, Kaymakam bu madde kurallarına aykırı olarak devam etmekte oldukları suç hakkındaki davada, iddia edilen bir kuyunun herhangi bir sondaj , kazma veya inşası veya mevcut bir kuyunun derinleştirilmesi veya genişletilmesi ile ilgili olarak devam ettirilen herhangi bir işlem veya maksadın, davanın dinlenmesine kadar tehir edilmesi veya durdurulması için Mahkemeye başvurabilir ve bunun üzerine Mahkeme uygun göreceği bir ara emrini verebilir.

Bölüm 6

9/1976

Ancak, bu gibi bir ara emrinin verilmesi Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasası, Hukuk Muhakemeleri Usulü Tüzüğü ve Mahkemeler Yasası kurallarına tabidir.

Bazı hallerde
kuyuların
korunması

7

Bu Yasanın 3.veya 15. maddeleri uyarınca Kaymakamın ruhsat vermiş olmasına bakılmaksızın, yeraltı suyunun yeryüzüne akmasını sağlayan sıra kuyulardan veya kuyulardan veya kuyular sistemindeki veya doğal olarak yeryüzüne akan herhangi bir su pınarı veya kaynağındaki herhangi bir noktadan altı yüz ayağa kadar olan veya her ne surette olursa olsun, herhangi bir vasıta ile yeryüzüne su çıkarılan herhangi bir kuyudan seksen ayağa kadar olan mesafe içine hiç bir kuyu açılmaz veya kazılamaz.

Faydalanma hakkı olan kişilerin başvurabileceği yollar

8 (1) Sıra kuyular veya kuyular sisteminden veya herhangi bir su pınarı veya kaynağından veya başka herhangi bir kuyudan faydalanma hakkı olan herhangi bir kişi, bu Yasanın 7. maddesi kurallarına aykırı olarak kuyu açan veya kazan herhangi bir kişi aleyhine dava açarsa Mahkeme-

(a) davacının zarar görmesini önlemek için gerekli görülecek (kuyuların doldurulması veya kapatılması dahil) bir karar verebilir ve davacıya makul ve adil görülecek bir tazminat ödenmesini emredebilir.

Ancak, Mahkeme, kuyunun doldurulması veya kapatılmasının şikayet konusu zararın devamının önleneyeğine ikna olmadıkça, böyle bir kuyunun doldurulması veya kapatılmasını emretmez.

(b) kuyuyu açan veya kazan kişiye, davacıya Mahkemenin makul ve adil göreceği miktarda, devamlı veya periyodik olarak su vermesini emredebilir.

(2) Bu madde uyarınca itiraza konu kuyunun açılma veya kazılmasının tamamlanmasından başlayarak iki yıl içinde açılabilir.

Yerel makamlar veya Dairelerce açılan veya kazılan kuyular

9 Bu Yasanın 8. maddesindeki herhangi bir kurala bakılmaksızın-

(a) bir kuyunun açılması veya kazılması içme suyu veya sakinlerin ev maksatları için veya başka herhangi bir kamu amacı için su temin etmek amacıyla gerekli olduğu; ve

(b) yukarıda belirtilen amaçlar bakımından su temini için başka makul ve kolay bulunan bir yol bulunmadığı; ve

(c) kuyunun açılması veya kazılmasının bu maddenin (a) bendinde sıralanan amaçlardan herhangi biri için başka bir köy veya kent sakinlerinin ihtiyacı olan su miktarını önemli ölçüde azaltmadığının görülmesi halinde , herhangi bir köy veya kent sakinlerine su temini için yerel makamların veya herhangi bir devlet dairesinin açtığı veya kazdığı herhangi bir kuyunun doldurulması veya kapatılması için Mahkeme emir vermez.

Ancak Mahkeme, kuyunun açılması veya kazılmasından zarara uğrayan ve sudan faydalanma hakkı olan kişilere makul ve adil sayılacak bir tazminat ödenmesini emredebilir.

- Halkın kullandığı suların korunması 10 Halkın veya herhangi bir kısmının kullandığı bir su, yeni bir kuyu açılması veya kazılmasından zarara uğrarsa, Devlet adına Başsavcı veya suda ilgisi olan herhangi bir kişi veya yerel makam, suyun bulunduğu ilçenin Kaza Mahkemesinde dava açabilir ve yeni kuyunun açılması veya kazılmasından suyun zarar gördüğü kanıtlanırsa, zararın önlenmesi ve suyun eski durumuna ve miktarına dönmesi için gerekli göreceği bir karar verebilir ve yapılan zarar için makul ve adil göreceği bir tazminat ödenmesini karara bağlayabilir.
- Kuyu açma veya kazma ruhsatının geri alınamaması 4, 47/1961 11 Herhangi bir arazi sahibinin bu Yasanın 3. maddesinin (1) fıkrasının koşul bendinde öngörüldüğü şekilde arazi üzerinde kuyu açması veya kazması için başka herhangi bir kişiye izin verdiğinde, izin verilen kişi, iznin verilmesi için konulan kayıt ve koşullara uymakta kusur etmedikçe, böyle bir mal sahibi veya mirasçıları veya haleflerinin aşağıdakileri yapması yasal değildir:
(a) izni geri çekmek veya iznin verildiği süre sona erene kadar kuyunun açılması veya kazılmasını önlemek; veya
(b) Yukarıda belirtildiği şekilde verilen bir izin uyarınca bu gibi bir arazide açılan veya kazılan herhangi bir kuyuyu doldurmak veya kapatmak.
- Kuyuların halka tehlike kaynağı oluşturmamasını sağlamak 12 (1) Bu Yasa kuralları uyarınca verilmiş bir ruhsat sahibi-
(a) kuyunun açılması veya kazılması sırasında kuyuyu halka tehlike oluşturmayacak bir şekilde yeterli olarak kapalı veya etrafı çevrilmiş olarak bulundurur;
(b) kuyunun açılması veya tamamlanması üzerine kuyuyu yapı ile yeterli şekilde örttürür veya etrafına iki ayaktan alçak olmayan taş korkuluk duvarı yaptırır.
(2) Kuyunun açılması üzerine kuyu sahibi veya kuyunun sorumlusu olan kişi, kuyuyu halka tehlike oluşturmayacak şekilde her zaman yeterli olarak örtülü veya etrafı çevrilmiş bulundurur.

Suç ve cezalar
3, 29/1991

13

(1) Bu Yasanın 3.'üncü veya 5.'inci veya 12'inci veya 15.'inci maddeleri kurallarına veya bu Yasanın 3.'üncü maddesi uyarınca verilmiş herhangi bir ruhsata konulan koşul ve kısıtlamaların herhangi birine uymakta kusur eden veya bu Yasanın 3.'üncü maddesine aykırı olarak açılmış veya ıslah edilmiş kuyu kullanan veya elinde bulunduran herhangi bir kişi, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde , üç aya kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

(2) Bir kimsenin bu Yasanın 3.'üncü maddesinde öngörülen bir suçtan mahkumiyeti üzerine Mahkeme, ruhsatsız olarak veya ruhsatla konulan koşul ve kısıtlamalardan sapılarak açılan veya ıslah edilen kuyunun masraflarının mahkum olan kişiye ait olması koşuluyla kararda saptanacak, ancak hiç bir halde iki aydan daha uzun olmayan bir süre içinde doldurulmasını veya kapatılmasını emredebilir. Ancak, bu arada ilçe Kaymakamı ruhsat verir veya rıza gösterirse kuyunun doldurulması veya kapatılması emredilmez.

Ancak, Kaymakam böyle bir ruhsat verirken veya rıza gösterirken gerekli veya uygun göreceği kayıt ve koşullar koyabilir.

(3) Yukarıdaki 2.'inci fıkra uyarınca aleyhine Mahkeme emri çıkarılan herhangi bir kişi, emirde belirlenen süre içinde emre uymakta kusur ederse veya emre uymayı ihmal ederse, Kaymakamca yetkilendirilen herhangi bir kişinin emri icra etmesi yasal bir davranış olur ve emrin icra edilmesi için yapılan masraflar, aleyhine emir çıkarılan kişi tarafından Kaymakama ödenir ve bu gibi masraflar Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası anlamında para cezası sayılır ve ödenmesi de o yasaya uygun olarak gerçekleştirilir.

(4) Yukarıdaki 2.'inci fıkra uyarınca aleyhine emir çıkarılmış olan ve böyle bir emre karşı gelen veya uymayan herhangi bir kişi, Kaymakamın emri icra etmek için harekete geçtiğine veya emri icra ettiğine bakılmaksızın, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde , üç aya kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

(5) 2.'inci fıkra uyarınca Mahkemenin çıkardığı bir emri icra etmesi için 3.'üncü fıkrada öngörüldüğü biçimde Kaymakamca yetkilendirilen herhangi bir kişiyi men eden veya engelleyen herhangi bir kişi, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, üç aya kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Bölüm 155
35/1982

- Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 88. maddesinin bu Yasanın 3. maddesinde öngörülen suçlara uygulanmayacağı Bölüm 155
- 14 Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 88. maddesi kuralları, bu Yasanın 3. maddesi kurallarına aykırı bir davranışla işlenen suçlar için herhangi bir kişi aleyhine açılan davalara uygulanmaz.
- Kuyuların v.s tamiri 6, 47/1961
- 15 Bu Yasa kuralları, bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yasal olarak açılmış veya ıslah edilmiş herhangi bir kuyunun tamir veya temizlenmesine veya aynı kişiye ait olan terkedilmiş ve doldurulmuş başka bir kuyudan yirmi ayağa kadar olan bir mesafe içine, mal sahibinin arazisine veya böyle bir mal sahibinin izni ile açılmış veya kazılmış yeni bir kuyunun açılması veya kazılmasına uygulanmaz.
- Ancak, böyle bir yeni kuyudan seksen ayak mesafeye kadar başka bir mal sahibine ait bir kuyu varsa, bu Yasanın 3. maddesi kuralları uyarınca Kaymakamdan ruhsat almadıkça böyle bir yeni kuyu açılmaz veya kazılmaz.
- Yine ancak, bu gibi tamir, temizleme, kazma veya inşaa ameliyesini yaptıracak olan kişi, bu gibi ameliyenin başlamasından en az kırk sekiz saat önce bu gibi ameliyenin yapılacağı Kaymakama yazılı olarak bildirir.
- Bu gibi bildiri de bu gibi ameliyenin başlatılacağı tarih gösterilir. Bu gibi bildiri yi veren herhangi bir kişi, 16. maddenin (1) fıkrası gereğince bildirin verildiği tarihle bu bildiri de gösterilen bu gibi ameliyenin başlama tarihini takip eden tarih arasındaki süre içinde olmak üzere giriş izni vermiş addolunur.
- Kaymakamın girme v.s yetkisi 7, 47/1961
- 16 (1) Kaymakam, ilgili araziye zilyet olanın izni ile veya bir Mahkeme emri gereğince bütün makul saatlerde, içinde kuyu yeri veya kuyu veya tulumba ile su çıkarma tesisatı olan herhangi bir araziye, su çıkarılması ile ilgili tahkikat yapmak veya ölçüler almak amacıyla girmek yetkisine sahiptir.
- 4, 29/1991 (2) Bu madde uyarınca yetkilerinin kullanılmasında Kaymakama kasten engel olan herhangi bir kişi, suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, üç aya kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

CETVEL
(Madde 3 (2))
Bölüm 351 Kuyular Yasası
Kuyu Açma veya Islah Etme Ruhsatı Dilekçesi

.....Kaymakamına

Bilgiler:

1. Dilekçe sahibinin adı.....
Dilekçe sahibinin adresi.....
2. Kuyu veya kuyuların açılacağı veya ıslah edileceği mevkiinin adı.....
3. Arazi koçanının sayı ve tarihi.....
Parsel No.....Harita/plan.....Blok.....
4. Açılması veya ıslah edilmesi tasarlanan kuyu sayısı.....
5. Suyun kullanılacağı amaçlar.....
6. Yukarıda verilen bilgiler ve ilişkide iki suret olarak sunulan planlar uyarınca
.....adet kuyu açmak veya ıslah etmek için bana ruhsat verilmesini rica ederim.
*Kuyunun / kuyuların açılacağı veya ıslah edileceği arazi sahibinin yazılı izni bir tasdik memurunca usulüne uygun olarak tasdik edilmiş şekilde ilişkide sunulmaktadır.

Tarih.....

Dilekçe sahibinin
İmzası

(yüz mil değerinde damga pulu yapıştırılmalıdır.)

* Dilekçeyi sunan arazi sahibi olduğunda bunları siliniz.